Dnro 001/81/2017

Heikki Taulu 9.10.2017

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen tiistaina 10.10.2017 klo 12.15

HE 121/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

HE 124/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Akava kiittää mahdollisuudesta olla kuultavana otsikon asiassa.

Talousarvioesityksen yhteydessä hallitus esittää muutoksia työttömyysturvalainsäädäntöön. Eduskunnalle annettu HE 121/2017 helpottaa yritystoiminnan aloittamista työttömyyden aikana. Ehdotuksen mukaan yritystoiminnan pää- ja sivutoimisuutta ei arvioitaisi neljän ensimmäisen kuukauden aikana yritystoiminnan aloittamisesta. Työnhakija saisi työttömyysetuutta mainitulta ajalta yritystoiminnan estämättä. HE 124/2017 sisältää ns. työttömyysturvan aktiivimallin. Työttömyysetuutta maksettaisiin 65 maksupäivältä alennettuna, mikäli henkilö ei edeltävän 65 päivän jakson aikana ole osoittanut riittävää määrää aktiivisuutta. Aktiivisuuden osoittamiseen edellytetään määrättyä määrää työtä, yrittäjyyttä tai työllistymistä edistävässä palvelussa oloa.

Akava kannattaa esitettyä muutosta työttömien kannustamiseksi yrittäjyyteen (HE 121/2017). Esitys perustuu hallituksen asettamien selvityshenkilöiden ehdotukseen. Selvityshenkilöiden mukaan erityisenä ongelmana yritystoiminnan aloittamisessa on ollut se, että työnhakija ei tiedä, miten yrittäjänä tehty työ vaikuttaa työttömyysturvaan. Työttömyysturvalakiin esitetty muutos selkeyttää tilannetta ja vähentää työttömyysturvajärjestelmän synnyttämää epävarmuutta.

Työttömyysturvan aktiivimallissa (HE 124/2017) näemme sekä hyviä että huonoja elementtejä. Hyvinä vaikutuksina voidaan pitää sitä, että se laskelmien mukaan vaikuttaa kokonaisuudessaan työttömyyttä alentavasti ja kannustaa todennäköisesti aikaisempaa aktiivisemmin hakeutumaan työhön tai työllistymistä edistävään palveluun. Hyvää on työttömän yksilön kannalta myös se, että lyhytkestoiseksi jäävässä työttömyydessä työttömyysetuuden taso nousee nykyiseen verrattuna. Tämän kääntöpuolena huono vaikutus on tietenkin työttömän kannalta se, että työttömyyden pitkittyessä työttömyysetuuden taso laskee nykyiseen verrattuna.

Aktiivimallin oikeudenmukaiseksi kokemisen kannalta erityisen ongelmallista on se, että aktiivisellakaan omalla työnhaulla ei pelkästään voi välttyä etuuden tason laskemiselta. Sen sijaan työllistymistä edistävään palveluun pääsemällä etuuden tason laskulta voi välttyä. Järjestelmä asettaakin varsin eriarvoiseen asemaan ne, joille palvelua tarjotaan suhteessa niihin, joille sitä ei tarjota. Tämän lisäksi eri aloilla ja alueilla on erilaiset mahdollisuudet ehtojen mukaiseen työllistymiseen ja varsinkin tulevaisuudessa mahdollisesti myös palveluiden saamiseen. Työllistymistä edistäviksi palveluiksi katsotaan työnhakuvalmennus, uravalmennus, työvoimakoulutus ja työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu, kokeilut ja kuntouttava työtoiminta. Lisäksi asetuksella voidaan säätää rekrytointikokeilusta.

Akava ry:n puolesta

Heikki Taulu
ekonomisti

Rautatieläisenkatu 6 puh. 020 7489 400
00520 Helsinki www.akava.fi

Akava